

SLOVENSKI NAROD

Izhaja vsak dan popoldne, izjemni nedelje in praznike. — Inserati do 30 petič 2.— Din, do 100 vrst 2.50 Din, večji inserati petič vrsta 4.— Din; notice, poslano, izjave, reklame, preklici beseda 2.— Din. Popust po dogovoru. Inserati davek posebej. »Slovenski Narod« velja letno v Jugoslaviji 240.— Din, za inozemstvo 420.— Din.

Upravništvo: Knaifova ulica št. 5, pritličje. — Telefon 2304.

Uredništvo: Knaifova ulica št. 5, I. nadstropje. — Telefon 2034.

Poraz Italije

Neuspeh italijanskih intrig proti Jugoslaviji

Po vsej Evropi so spoznali italijanske spletke. — Rimska vlada se umika na vsej črti. — Preorijentacija angleške vlade. — Ugoden vtis skupščinske debate. — Pred zboljšanjem odnošajev z Albanijo.

— Beograd, 22. marca. Tekom včerajšnjega dne je nastopil v sporu z Italijo nepričakovan preokret, ki pomenja popolno kapitulacijo Italije. Italijanska kampanja proti naši državi je očividno doživela v vsej Evropi občuten poraz in kljub vsem dobro premišljenim diplomatskim intrigam in natočevanjem Italiji ni uspelo, da bi že v naprej zvrnila na našo državo krivdo za eventualne zapletitve na Balkanu, ki bi naj podprli italijansko balkansko politiko in dokazali vsemu svetu upravičenost italijanske intervencije v Albaniji. Enodušen nastop Narodne skupščine in apel na Društvo narodov, naj preišče zadevo, nista ostala brez uspeha. Italijanska diplomacija se zaveda, da bi taka preiskava morala odkriti vse italijanske intrige. Zato je tekom včerajšnjega dne nastopila umik na vsej črti.

Včeraj so zabrnili po telefonu, brzojavu in radiu italijanski demanti po vsem svetu. Italijanska vlada je najprej demantirala vest, da je izročila v Parizu in Londonu cirkularno noto, dasi so o tem poročali vsi svetovni listi in je ta nota imela za posledico intervencije s strani Anglije in Francije. Izzivalna pisava italijanskega tiska se je čez noč spremenila in danes pišejo vsi italijanski listi že bolj pomirjevalno.

Značilno je, da je tudi Anglija, ki je v prvem trenutku stala popolnoma na strani Italije, spremenila svoje stališče. Včeraj popoldne je imela angleška vlada sejo, ki se je bavila s sporom med Rimom in Beogradom. Angleški poslanik v Beogradu je poslal svoji vladi na podlagi dokumentov, ki mu jih je predložil naš zunanji minister, obširno poročilo, iz katerega se je angleška vlada prepričala, da Jugoslavije ne zadene nobena krivda, najmanj pa v pravcu, kakor ga slika Italija, ter da je postopanje jugoslovanske vlade povsem korektno. Radi tega je angleška vlada sklenila, da stori primerne korake v Beogradu in Rimu. Angleški poslanik je danes ponovno posetil našega zunanjega ministra, mu sporočil to stališče angleške vlade ter izrazil željo, naj bi se nastali spor mirnim potom likvidiral. Enako željo je v imenu vlade izrazil tudi francoski poslanik.

V vseh političnih in diplomatskih krogih vlada veliko zanimanje za nadaljnji razvoj dogodkov. V diplomatskih krogih se izraža zadovoljstvo, da je zmaga miroljubno stališče jugo-

slovanske vlade napram avanturističnim intrigam Italije. Vsi politični krogi z optimizmom pričakujejo, da bo Italija po tem neuspehu končno opustila svoje sovražno stališče napram sednji državi in skušala na prijateljski podlagi rešiti eventualna sporna vprašanja. Z ozirom na to pa, da bi lahko Italija v ugodnem trenutku ponovno vprizorila tako škodljivo kampanjo proti naši državi, namerava vlada v najkrajšem času poslati Društvu narodov posebno spomenico, v kateri bo tej najvišji mednarodni instanci službeno notificirala našo miroljubnost in navedla pravo stanje stvari v naših odnošajih do Albanije in Italije.

Tudi albanski poslanik Cena beg Crnoglavci je postavil Italijo na laž. Včeraj je podal novinarjem izjavo, v kateri naglašal, da so absolutno netočne vse vesti o tem, da bi jugoslovanska vlada pripravljala kakoršenkoli napad na Albanijo in organizirala komitasko četo, ki naj bi strmoglavile sedanji režim v Albaniji. Albanski poslanik je označil te vesti za fantastične bajke. Če bi bilo na tem količjak resnice, bi bil pač on kot zastopnik neposredno prizadete države prvi protestiral pri našem zunanjem ministru. Cena beg je naglasil, da je predvsem potrebno, da balkanski narodi sami ramo ob ramo čuvajo svoje balkanske interese. Med Jugoslavijo in Albanijo bo prišlo v najkrajšem času do tako dobrih odnošajev, kakor si jih je le mogoče želeli.

Tako so se italijanske intrige druga za drugo razkrinkale in ves svet danes obsoja zločinsko početje italijanske vlade, ki je hotela zanetiti nov požar na Balkanu, da bi tem lažje razpletala svoje ekspanzivne načrte.

— London, 22. marca. Preokret, ki je nastopil v razvoju konflikta med Italijo in Jugoslavijo, se opaža tudi v angleškem tisku. Vsi vodilni angleški listi so začeli včeraj pisati zelo pomirjevalno. »Times« naglašajo, da Jugoslavija intervencije Anglije ne sme tolmачiti kot neprijateljsko gesto, marveč baš nasprotno; angleški korak naj bi bo v dokaz, da je Anglija hotela preprečiti izolacijo Jugoslavije. »Westminster Gazette« pa celo naravnost očita Italiji, da je ona zakrivila današnje stanje stvari, ker ni poslušala nasvete Anglije, naj bi si sklepanju tiranskega pakta pozvala tudi Jugoslavijo, da se mu pridruži.

Albanija pod mednarodno zaščito

Grozeča nevarnost nove vojne je odstranjena

Konflikt med Jugoslavijo in Italijo naj preiščeta veleposlaniška konferenca in Društvo narodov. — Živahna posvetovanja med velesilami. — Možnost sklicanja izredne seje sveta Društva narodov.

Pariz, 22. marca. V tukajšnjih diplomatskih krogih se zatrjuje, da bo albanski konflikt med Italijo in Jugoslavijo predložen konferenci veleposlanikov, ki se je že leta 1919. bavila z albanskim vprašanjem. Konferenca veleposlanikov bo zadevo skupno s Društvom narodov preiskala in storila primerne ukrepe. Vprašanje neodvisnosti Albanije naj bi se rešilo na ta način, da bi v slučaju kakih notranjih nemirov posebni mednarodni ekspedicijski kor zasedel Albanijo in vzpostavil red. Na predlog je Jugoslavija že pristala.

Tako v francoskih kakor v angleških diplomatskih krogih se naglašal, da je vsaka vojna nevarnost na Balkanu odstranjena, da pa je nujno potrebno, da Jugoslavija razčisti svoje razmerje napram Italiji. Zato bo konferenca veleposlanikov, odnosno Društvo narodov pozvalo Jugoslavijo naj se izjavi glede italijanskih obdolžitev. Obenem pa bo Italija dobila poziv, da se z Jugoslavijo poravnava.

Predlog Jugoslavije, naj medzavezniški vojni atašeji preiščejo vse pojave in dogodke na jugoslovensko-albanski meji, je bil v tukajšnjih krogih simpatično sprejet. Naglašajo se, da je to nov dokaz za miroljubnost jugoslovanske z-

nanje politike ter da ta korak jasno dokazuje, da se Jugoslavija ne boji nobene preiskave, ker bo ta dokazala le popolno nevzdržnost in neutemeljenost italijanskih obdolžitev. V zvezi s tem je včeraj posetil francoskega zunanjega ministra Brianda italijanski poslanik, ki je ostal dalje časa v zunanjem ministru. Oba državnika sta razpravljala o jugoslovensko-italijanskem sporu.

— Berlin, 22. marca. Včeraj so se ves dan vršili živahni razgovori med Londonom, Berlinom in Parizom. Kakor se v poučenih krogih zaznava so se ti razgovori tikali predvsem sklicanja seje društva narodov, na kateri naj bi se razpravljalo o italijansko - jugoslovenskem sporu. Dr. Stresemann, ki se je mudil v Hanovru je bil včeraj nujno pozvan v Berlin. Značilno je dejstvo, da je italijanska lira včeraj na berlinski borzi znatno padla, dočim je dinar obdržal svojo pozicijo. Pač pa je lira v Londonu narasla za 3 točke.

Predsedstvo komunistične stranke je poslalo predsedniku odbora za zunanje zadeve pismo, v katerem zahteva takojšnje seje radi izredne poostrove odnošajev med Jugoslavijo in Italijo in možnosti vojnega konflikta, ki bi lahko rodil nedogledne posledice.

Zunanja debata v Narodni skupščini

Poslanec Vilder izključen od treh sej. — Današnja skupščinska seja. — Stvarna kritika Svetozarja Pribičevića.

— Beograd, 22. marca. Včerajšnja dopoldanska seja, na kateri se je pričela debata o proračunu zunanjega ministristva, je končala z izključitvijo poslanca Vilderja od treh sej. Med govorom poslanca dr. Trumbića je poslanec Vilder protestiral proti postopanju Italije in ostro napadel tudi italijanskega poslanika Bodrera. Podpredsednik Narodne skupščine dr. Subotić je radi tega predlagal, naj se ga kaznuje z izključitvijo. Posel. Vilder je utemeljeval svojo kritiko ter naštel celo vrsto ogabnih napadov oficijelne italijanske agenture in italijanskega čopisja na našo državo in na kralja. Kljub temu pa je vladna večina na predsednikov predlog posl. Vilderja izključila od treh sej.

Na popoldanski seji so govorili demokrat dr. Sumenković, bivši zunanji minister dr. Ninčević in zemljoradnik Joca Jovanović. Dr. Ninčević je izpopolnil ekspozice zunanje ministra ter zlasti naglasil, da se v zadnjem času ni zgodilo ničesar, kar bi omajalo solidarnost antante. Načelo naše zunanje politike je in bo: Balkan balkanskim narodom. Debata o zunanji politiki poteka vseskozi resno in je dokaz, da je cela skupščina složna v obrambi proti italijanskim intrigam.

Današnja seja Narodne skupščine je pričela ob 9.30. Prvi je govoril v imenu narodnega seljaškega kluba posl. dr. Drlijević (črnogorski federalist), ki je ostro kritiziral zunanjo politiko, naglašajoč, da je doživela v zadnji dobi popoln fiasko. Zunanji politični položaj navdaja vsakega državljanca z veliko skrbjo.

Odobrava načelo, ki ga je naglasil tudi zunanji minister v svojem ekspoziciji »Balkan balkanskim narodom«. To načelo pa bi se moralo izvajati na tak način, da bi se preprečilo vsako vmešavanje drugih držav v balkanske zadeve, ravno tako pa bi se balkanske države ne smele vtikati v zadeve ostalih evropskih držav. Odnosaji napram Bolgariji bi se morali zboljšati, kakor bi se to spodobilo za oba slovenska naroda. Dr. Drlijević je nato ostro napadel bivšega zunanjega ministra dr. Ninčevića radi albanske politike, kjer nas je Italija popolnoma izigrala.

Nato bi imel govoriti posl. dr. Grisono, ki pa je radi smrti znanega dalmatinskega narodnega borca Gaja Bulaka odpotoval v Split. Mesto njega je ob splošni pozornosti cele zbornice povzel besedo predsednik SDS Svetozar Pribičević. Uvodoma se je dotaknil včerajšnjega incidenta v skupščini, ko je bil posl. Vilder izključen od treh sej. Naglasil je, da je za ves narod in za vso državo sramotno, da se je zunanji minister z največjo naglico šel opravičiti generalu Bodreru, kakor da smo italijanski vazali. To pomeni ponižanje in degradacijo cele zbornice in celokupnega naroda. Francoski poslanec Renaudel je nekoč izjavil v francoski zbornici, da je Mussolini poglavar bande ubilcev. Takratni predsednik vlade in zunanji minister Poincaré se raditega ni šel opravičevati, marveč je odločno izjavil, da vlada ni odgovorna za govore poslancev, ki imajo svobodno besedo. Sedanji čas je najmanj primeren, da se kažemo tako pretrirano vladne.

Nato je Pribičević obširno razpravljalo o zunanji politiki ter naglasil, da je bil ekspozice zunanje ministra zelo meglen. Poslanci ne vedo sedaj nič več kot popre. Iz ekspozice ni razvidno, kakšen je položaj naše države napram drugim. Edino kar se da iz ekspozice ugotoviti, je, da vlada med Jugoslavijo in bratsko Českoslovaško prijateljsko in pristrčno razmerje. Govoreč o Mali antanti je govornik povdaril, da je Rumunija v zadnjem času postopala zelo nelojalno. Od ratifikacije besarabske pogodbe s strani Italije ne vidi za Rumunijo nikakih stvarnih koristi. Italofilske manifestacije, ki so vršile v Bukarešti v času, ko je bilval tam naš kralj, in v času, ko je zavladal med nami in Italijo oster konflikt, so bile več kot nelojalne. Politika prijateljstva med nami in Italijo obstoja samo na papirju. Kako izgleda to prijateljstvo v resnici, se je izkazalo baš te dni. Naši odnošaji napram Italiji so lahko samo korektni, ne pa prijateljski.

Seja ob 13. se traja.

Zastoj v notranji politiki

Vsa pozornost osredotočena na konflikt z Italijo. — Vlada upa, da bo z ozirom na zunanjo politiko opozicija omogočila pravočasen sprejem proračuna. — Sporazum med radikali o amandmanih.

Beograd, 22. marca. Notranjepolitični dogodki so v zadnjih dneh stopili popolnoma v ozadje. Vsa pozornost političnih krogov je koncentrirana na konflikt z Italijo in na zunanjepolitično debato v Narodni skupščini. Splošno se opaža, da je strankarska razcepljenost spričo grozeče nevarnosti oboroženega konflikta mahoma izginila ter da je v Narodni skupščini in v javnosti zavladala vzajemnost in solidarnost. To se opaža tudi v debati o proračunu ministristva zunanjih zadev. Debata poteka vseskozi resno in stvarno.

Pogajanja, ki jih je vodila vladna večina s posameznimi opozicijskimi skupinami so zadnje dni zastala. Zato ni v razvoju notranjepolitičnega položaja zabeležiti nikakih novih dogodkov. Za danes popoldne je sklicana seja šefov parlamentarnih skupin. Na tej seji bo skušala vlada vnovič pridobiti opozicijo za to, da se proračunska debata kar najbolj skrajša in tako omogoči sprejetje proračuna v zakonitem roku. Vlada računa s tem, da bodo opozicijske skupine z ozirom na zunanjepolitično situacijo na to zahtevo pristale. Finančni odbor bo na svoji popoldanski seji nadaljeval razpravo o amandmanih v fi-

nančnem zakonu. Radikalni klub je imel včeraj sejo, na kateri je bil po daljši in zelo živahni debati dosežen glede vladnih amandmanov sporazum ter bodo vsi radikalni člani finančnega odbora glasovali za amandmane. Spor, ki je izbruhnil radi amandmanov med radikalno in klerikalno stranko, se ni docela poravnal. Radikali slejkoprej zavračajo zahteve klerikalcev.

Pred sprejemom proračuna ni računati z večjimi izpremembami. Obtožnica proti notranjemu ministru Boži Maksimoviću pride na vrsto takoj po zaključku proračunske debate. Ako ne bo že pred tem prišlo do izpremembe v vladi, se računa v političnih krogih z zelo viharim potekom te debate. Ne izključuje pa se tudi možnost, da bo ministriški predsednik Uzunović po sprejemu proračuna izposloval odgoditev Narodne skupščine za nedoloččen čas. Vsekakor pa se v političnih krogih razpravlja o razširjenju sedanje, odnosno o sestavi nove koncentracijske vlade. Naglašajo se, da je to potrebno ne le z ozirom na razčiščenje notranjepolitičnega položaja, marveč še mnogo bolj z ozirom na zunanjepolitično situacijo.

Kaj je hotela Italija

— London, 22. marca. V zvezi z jugoslovensko-italijanskim konfliktom razpravlja »Observer« o položaju ob jadranskem morju ter naglašal, da se je Italija pripravila na odločno akcijo. Njegov korespondent domneva, da je Italija izvršila vse predpriprave za izkrcanje čet v Draču in Valoni. Oborožena vojaška akcija s strani Italije je možna v vsakem trenutku. List poziva Društvo narodov, naj takoj uvede primerno akcijo, da prepreči sicer neizbežen ogrožen konflikt.

RUMUNSKI KRALJ NE POTUJE V RIM

— Bukarešta, 22. marca. Z ozirom na napete odnošaje med Italijo in Jugoslavijo je rumunski kralj Ferdinand svoj namravani poset v Italijo odgodil.

Vremenska katastrofa v Ameriki

— St. Louis, 22. marca. Zadnje tri dni je razsajal v tukajšnji okoliščini v Greenforest strahovit vihar takozvani tornado. Več sto hiš je popolnoma razdelanih. Vse cerkve so spremenjene v zashne bolnice. V eni cerkvi je položenih 22 ponesrečencev na mrtvaškem odru. Mnogo hiš je pogorelo. Škoda je neprecenljiva.

Naznanilo.

Kdor želi imeti letos prvovrstno in najmodernejšo slikarico, naj naroči le pri trvdki

Ivan Martinc,

sobni slikar in pleskar, LJUBLJANA, Poljska cesta 20.

— Konkurenčne solidne cene! —

Prodajalec ukradenega krompirja

Slika iz ljubljanske kronike.

Pod starodavnim kostanjem na Vodni-kovem trgu, okoli katerega so se pred 50 in več leti zbirali sinovi učenih Muz, se sedaj v teh spomladanskih solnčnih dnevih zbirajo brezposelniki, ki čakajo na delo, pa tudi razni sumljivi barantači. Tako je visok in krepak mladenič etabliral pravo borzo s poljskimi pridelki, zlasti s krompirjem. Imel je svoje pomagače, ki so odnašali krompir njegovim klijentom, zlasti raznim prodajalcem in gospodinjstvom. Ponujal je krompir po tržnih cenah, to je po 1.50 do 1.75 Din na debelo. Zato ni noben kupovalec najmanje sumil, da bi bil krompir nepoštenega izvora.

Detektiv Hauptman je včeraj dopoldne opazoval vrvenje pod kostanjem. Vpičil je svoje oči v mladenega in krepkega mladeniča. Po njegovih fiziognomiji je ugotovil, da je v policijskih registririh že zapisan kot nevaren tat. Mladenec je bil drugače izredno vesel, ker mu je od obrtne oblasti nedovoljena kupčija s krompirjem bujno cvetela. Pobahal se je danes znancom pod kostanjem.

— Napravil sem te dni dobre kšefte! Ves krompir sem prodal babam! Se ga bomo pili!

— Detektiv je tedaj pristopil k njemu ter ga pozval:

— Gusti! Kupčije s krompirjem je konec! Greva na policijo, da položiš bilanco o kupčijskih poslih! Ajdva kar lepo mirno, brez vsakega protesta!

Debelo in svetlo je Gusti izbulil oči ter hočeš nočeš sledil detektivu...

Gusti je star 23 let, toda delati se mu ne ljubi, raje krađe. Pokradel je pri raznih strankah za 900 kg krompirja, ki ga je potem prodajal na Vodnikovem trgu. Krompir je navadno kradel tako okoli polnoči. V petek 18. t. m. pred praznikom, je napravil prav dobro kupčijo. Takrat je bil trg sila živahen. Tudi posestnica Ana Leben je za same kupila 65 kg krompirja. Na tegu pred mestnim domom je pohajkoval Gusti. Stopila je kmetica k njemu, rekot:

— Slišite! Tu imate 5 dinarjev, pa mi nesite krompir tja na Košakovo dvorišče. Tam je moj voziček. Kar vprašajte hlapca, kateri je.

Gusti je z veseljem pograbil vrečo krompirja ter ga z lahkotno odnesel na Košakovo dvorišče pa ne na voz, marveč skozi druga vrata nazaj na trg, kjer ga je takoj prodal gospodinjstvom in branjekvam.

Približno 8 mesece je Gusti vodil kupčijo z raznim ukradenim krompirjem. Na policiji je Gusti sam priznal, kako je kradel in kje. Klet mesarja Kocjana na Poljanskem nasipu mu je bila najbolj znana. Trikrat je tja penoči prišel in vsakikrat odnesel nad 50 kg krompirja. Ukradel je krompir tudi posestku Vrhovcu na Poljanski cesti 46. Priplazil pa se je tudi v nezaprto klet javne bolnice. Tu je neopažen kradel in bi še nadalje kradel, da ga niso zalotili, kajti uprava bolnice v obče ni prišla na sled tatvinam in še ni ugotovljeno, koliko ga je tu odnesel.

Gusti se piše za Tavarja. Rodil se je daleč tam nekje v Švici, pristopen pa je na Vrhniko, a za enkrat seveda v sodnijski zapor, kamor so ga oddali takoj po zasljanju na policiji.

Borzna poročila

LJUBLJANSKA BORZA.

Elektri. 70dostotno investicijsko posojilo 86, 87.50, Vojna škoda 345 — 347, Zadolžnice Kranjske deželne banke 20, 22, Zastavni listi 20, 22, Celjska posojilnica 197, 197, Ljubljanska kreditna 150, Merkantilna Kocjeva 98, 100, Praštediona 850, Kreditni zavod 100, 170, Strojne tovarne 85, Trbovlje — 405, Vevče 120, Stavbna družba 55, 65, Šešir 104.

ZAGREBSKA BORZA.

Devize. Dunaj 800.50 — 803.50, Berlin 1352 — 1355, Italija 258.20 — 260.20, London 276.15 — 276.95, Newyork ček 56.75 — 56.95, Pariz 222.98 — 224.98, Praga 168.30 — 169.10, Curih 10.94 — 10.97.

Valute. Newyork ček 56.25 — 56.45.

Elektri. 70dostotno invest. posojilo 1921 86.75 — 87.25, 2 in polodet. drž. rente za ratnu štetu 345 — 345.5, Ljubljanska kreditna 150 — 153, Hrv. eskompt. banka 104 in pol — 105.5, Kreditna banka Zagreb 93 — 95, Hipotekarna banka 65 in pol — 65, Jugobanka 103 in pol — 104, Praštediona 850 — 853, Drava d. d. Osijek 480, Seerana Osijek 470 — 482.50, Isis d. d. 45 — 46, Gutman 275, Slaveks 110 — 120, Slavonija 28 — 30.5, Trboveljska 408 — 415, Unia paromlin 293, Vevče 130 — 135, Agraria 54 in pol — 55.

INOZEMSKÉ BORZE.

— Beograd 9.13, Pariz 20.36, London 25.2575, Newyork 520.625, Milan 23.66, Praga 15.40, Dunaj 73.15.

— Trst: Beograd 38.58, London 106.68, Curih 422.57.

Neuspeh italijanske intrige

Prvi občutni poraz italijanske diplomacije. — Kako so hoteli Italijani pripraviti okupacijo Albanije. — Pozor pred novimi italijanskimi napadi.

Erta vnanje politike dr. Ninčiča je končana. To je bila politika zaupanja do Italije, politika prijateljstva z našim zapadnim sosedom, ki se je praktično kljub temu, da Italija tudi v oni dobi ni prikrivala svojih namenov, da je fašistično časopisje neprestano hujskalo zoper nas in vsemu svetu označilo italijanske imperijalistične načrte na vzhodni jadranski obali. Ravno v Sloveniji, kjer smo imeli priliko poznavati pravo italijansko politiko, smo neprestano opozarjali Beograd, da gre njegova zaupnost mnogo predaleč.

S tiranskim paktom je pokazala fašistična Italija svoje pravo lice. Nam to ni bilo presenečenje niti najmanj; za nas je bila italijansko-albanska pogodba samo oficijelna potrditev tega, kar se je vršilo po fašističnih organih ves čas in o čemer za nas ni moglo biti niti najmanjšega dvoma.

Odtlej se je vršila igra, lahko rečemo, z odkritimi kartami. Italija si je pričela na osnovi tiranskega pakta graditi v Albaniji svoje prve postojanke; k organizatorjem vojske, finančnim močnikom, inženjerjem, ki naj delajo ceste in grade železnice, so se pridružili naposled še običajni oboroženi oddelki, ki naj navidežno varujejo ostale predstavitelje Italije, faktično pa tvorijo osnovo vojaški okupaciji. Ko se je zdelo, da je stvar dovolj pripravljena, je smatrala italijanska vlada, da more iti korak dalje in si napraviti teren za formalno vojaško okupacijo Albanije. Vrgla je nenadoma v svet senzacionalna poročila o jugoslovanskih vojnijskih pripravah na italijanski in albanski meji, osebno o jugoslovanskih načrtih za vpad četašev v Albanijo, kjer naj vržejo režim Ahmeda bega. S tem je hotela Jugoslavijo postaviti pred vsem svetom kot rušilca miru, kot ono državo, od koder izvira vojna nevarnost na Balkanu in hkrati ustvariti moralno osnovo za intervencijo italijanske vojske v Albaniji, kjer naj pomaga čuvati današnje politično stanje. Ako bi se bil ta načrt posrečil, bi se nahajali mi danes v zelo neprimernem položaju.

Italijanska igra se je temeljito posrečila. Naši diplomaciji se je posrečilo svetu dokazati, da je italijanska

senzacija samo — rimska intriga in nič več. Anglija, ki je nasledila fašistični diplomaciji, se je že umaknila; opravičuje svojo asistenco pri rimski ofenzivi ali je celo preklicuje; pravi, da je imela z njo le namen, omiliti italijanski nastop in preprečiti, da bi postal spor le italijansko-jugoslovanska zadeva, ki bi bilo hkrati toliko kot izolacija Jugoslavije. Ta komentar se čuje jako lepo, dasi ima to slabost, da je naknadno; toda kljub temu ga jemljemo z velikim zadoščenjem na znanje in moremo biti z njim prav zelo zadovoljni. Upamo, da bo angleška diplomacija v bodoče kritičneje presojala materijal, ki ga ji bodo servirali iz Rima.

Fašistično diplomacijo hvalijo doslej po Evropi, da ima zelo srečne roke in da napreduje od uspeha do uspeha. Doslej je imela lahke posle; napram Turčiji napram Rumunski, napram Madžarski je imela situacijo kratkoma dano in je faktično samo izrabila priliko, ki se ji je nudila sama od sebe. O odnosu do nas je načela nekoliko bolj kompliciran slučaj in je — odrekla. To je prvi večji neuspeh Mussolinijev. Vidi se, da je motrila položaj, kakor da ima opraviti s kako svojo provinco, kjer se po povelju iz Rima odstavljajo prefekti, kjer se inscenirajo zarote in atentati in v zvezi s tem sprevirajo v ječe ali poženejo v inozemstvo veljaki opozicijskega. Posrečilo se nam je pokazati, da nismo italijanska provinca in da do nas, preko Evrope diktati in inscenacije fašistične štapa ne segajo.

Ali se bodo iz afe rimske gospode kaj naučili? Zelo dvomimo o tem; ljudje, ki so zrastle v mentaliteti fašistične diktature, se bodo nad nami samo še bolj razsrdili in brez dvoma smatrali za svojo prvo nalogo, da nas zagrabi čim prej znova in z večjim uspehom. Ali respekt pred rimskimi diplomatskimi potezami je gotovo ne le pri nas, marveč po Evropi sploh močno padel. Brez dvoma pa bo svet sedaj napram italijanskim vestem bolj skeptičen. Nam je treba samo vztrajati v iskreni miroljubni politiki, ki je simpatična vsemu svetu, in potem se moremo pomeriti tudi z novimi fašističnimi intrigami, kadar se pokažejo.

Dogodki križem Jugoslavije

Verska blaznost slovenske služkinje. — Krvav spopad med 14letniki. — Beg neveste na ženitnem potovanju. — Strašna osveta zapuščenega očeta.

V Petrovaradinu je general Waberer dobil za služkinjo mlado, 20-letno Slovenko Rozo Voščajevo. Slovenke so vobče povsod na dobrem glasu vestnih, spretnih in poštenih službovalk. Nekaterim se zgodi smola, da se zapletejo v odnošaje s sleparskimi fanti, toda večinoma so dostojne in pobožne.

Tudi Rozika je bila silno pobožna in je sleherni jutro zahajala k maši, česar ji general in generalka nikakor nista branila. Zadnje čase pa sta se vendar morala čuditi pretrani bigotnosti mlade Rezičke, ki se je pri kuhi in vobče vseh opravkih kar po vrsti križala, polglasno molila in vzdihovala k raznim nebeskim svetnikom.

Pojavili so se očitni simptomi verske blaznosti in Rezički ni bilo drugače pomagati, kakor da so jo oddali v bolnico, kjer samo moli in vzdihuje, zraven pa se ne zmeni za nič posvetnega in jo morajo siloma vzdrževati pri življenju.

V nedeljo zjutraj se je na cesti med Sonto in Priglavico v Bački izvršil izreden zločin. Našli so 14-letnega Martina Cerija iz Sonte mrtvega z razbito glavo. Prvi hip se je zločin zdel premišljen, toda naglemu izsledovanju o-rožništva je še tekom dopoldne uspelo ubijalca razkriti v osebi 14-letnega Josipa Klemma iz Priglavice. Dovedli so ga pred preiskovalnega sodnika, kjer

je ves prepaden med jokom izpovedal, kako se je dogodek odigral:

Imel sem delo na gospodarski nji. Kmalu nato je prišel tudi Ceri, ki je onstran ceste pasel svinje. Stopil je na cesto in mi začel psovati majko. Zakaj mi psuješ mater? sem dejal srdit. Zato, ker si Svaba, je odvrnil in me takoj hotel napasti. V obrambi pred njim sem dvignil grablje in ga začel udarjati po glavi in kamorkoli je priletelo. Ko sem videl, da se je na moje udarce zgrudil, sem zbežal domov in se skril. Mladi ubijalec ves čas zatruje, da globoko obžaluje svoje dejanje, ker se je hotel samo braniti pred svojim tovaršem. Posebno gniljiv je bil moment, ko su mo sporočil, da je mali Ceri takoj po pretepu izdihnil. Klemm je Nemec, dočim je bil Ceri Madžar.

Pred dobrim tednom se je v katoliški cerkvi v Vinkovcih poročil mlad in simpatičen par. Bogato nevesto Erzo Levičič je peljal pred oltar Anton Siruček, sin ravnatelja veleposvetva grofa Kuhena Hedervaryja. Poroka se je izvršila z izredno razkošnim ceremonijalom. Svatje so naravnost konkurirali v eleganci in galantnosti ter so po tamonjem običaju na dbeo razsipel med ljudstvom denar. Vse je sodilo, da bo to eden izmed redkih srečnih zakonov. Še isti večer sta se ženin in nevesta odpravila na ženitno potovanje na Dunaj.

Ladislav Vladyka:

33

Skrivnost mrtvašnice

Kovačik se je vrnil in našel ob Milin, postelji Horalka. Milin in žena sta kramljala. Neka tiha svetloba je odsevala iz Milinih oči in pogovor z možem ji je bil očitno prijeten.

Ze dopoldne sta mogla oba, Kovačik in dr. Nesveda, ugotoviti, da je kriza premagana. Temperatura je znatno padla, vendar sta pa morala priznati, da nevarnost novih kombinacij nikakor še ni minila. Nesveda se je bal, da utegne nepričakovano nastopiti vnetje pljuč, in zato je svetoval Horalku, naj čim prej odpotuje z ženo na jug v kako letovišče.

Pomirjenje živcev je bilo dobro znamenje, da bo Mila okrevala, ako se bo ravnala po nasvetih, ki sta jih dajala z najboljšim namenom Kovačik in dr. Nesveda.

Služkinja je stopila v spalnico in povedala, da bi se Hora zelo rad poklonil milostivi gospe in ji želel, da čim prej ozdravi.

Kovačikov pogled je srečal miren in resen pogled Mile Horalkove. Potem se je ozrla na moža, rekoč:

— Pojdi in opraviči me, da ne morem nikogar sprejeti, dokler si nekoliko ne opomorem. Niti poznati me ne sme.

Ko je mož odšel, se je obrnila h Kovačiku, rekoč:

— Morda se čudiš, da sem ostala tako mirna. Mnogo sem razmišljala te dni, ko mi je nudila bolezen dovolj prilike za razmišljanje. Škoda, da še ne morem povedati istočasno obema, tebi in možu, kam uhajajo moje misli. Pridi za menoj, Jarko, nikar več ne tavaj! Mislim, da nastane kmalu čas, ko se mu izpovem in ko bova lahko govorila odkrito, ne da bi drug pred drugim kaj skrivala. Veselim se sama sebe tako, kakor da sem drugi rojena. Vse misli moram zbrati, da se spomnim nekaterih dogodkov iz preteklosti. Mnogi so mi pa že povsem izginili iz spomina.

Razmišljala sem o smrti in življenju na zemlji. Tolažim se, da bova lahko še pokramljala, predno odpotujem z možem. Ali si opaziš, kako dobro se razumeva? Prav za prav se začnjava šele zdaj razumevati. Dober je, vedno je bil dober, toda jaz se za njegovo dobrobroto nisem zmenila in tudi razumela ga nisem.

Ne morem mnogo govoriti. To me utruja in tudi ti si mi prepovedal preveč govoriti.

Ali koliko je bilo iznenadenje za Vinkovčane, ko se je par dni po poroki začelo najprej v domačih salonih, nato pa na ulicah šušljati, da je mlada gospa Erza na Dunaju na tajstven način pobegnila od svojega moža. Govorica je bila osnovana. Kakor se doznava, nevesta prav nič ni bila navdušena za poroko. Starši pa so jo prisilili k temu in ona se je vdala. Obvestila pa je o tem nekega svojega sorodnika, ki prebiva na Dunaju ter mu točno navedla, kdaj pride z možem na Dunaj. Obenem mu je seveda tudi podrobno sporočila svojo namero. Čim sta torej novoporočenca dospela na Dunaj, ju je na kolodvoru pričakal ta sorodnik. Spremlil ju je do hotela. V primerem trenutku, je Erza s sorodnikom neopazeno pohitela iz hotela, skočila v avto ter se izgubila v velikomestni množici. Čez nekaj dni se je doznalo, da je Erza pobegnila proti Bratislavi, od koder se je vrnila v Vinkovce. Istočasno se je tudi ženin po brezuspešnih zasledovanjih svoje pobege žene vrnil v Vinkovce.

Dogodek je v toliko zanimivejši, ker se z njim pojavlja vprašanje, kako se bo po kanonskem pravu obravnaval ta nekonsumirani zakon. Vse prebivalstvo v Vinkovcih torej z napetostjo pričakuje, ali se bosta mlada poročenca skušala ločiti, odnosno, ali jima bo ločitev gladko uspela.

V selu Dračevcih pri Mostarju se je mladenič Nikola Jagodič pred letom zaljubil v Jovanko Radenkovič. Dal ji je besedo, da jo bo poročil in je pred tednom zares stopil pred njenega očeta ter prošil za roko lepe devojke. Oče pa je v hudi jezi gladko odbil njegovo prošnjo. Dekle je začelo obupavati in se skušalo obesiti. Spasil jo je brat. Tudi to še ni omehalo očetovega srca, marveč je djal: »Raje te vidim mrtvo, kakor da bi te dal onemu potepinu Nikolaju.«

Zadnje dni se je fant vedno pletel okrog Radenkovičeve hiše ter nagovarjal Jovanko, naj pojde z njim. Naivno dekle se je spocetka branilo, končno pa pristalo. Ponoči sta zbrala njune reči ter pobegnili. Naslednje jutro sta pobeglo devojko zamažala iskala oče in brat. Ko sta končno doznala, da dekle prebiva s fantom v neki koči, se je oče zvečer prikredel v bližino, naložil ob steni sena in bajto zažgal. V kratkih hipih je koča bila vsa v plamenu, a jezoviti stavec je iz neposredne bližine opazoval, kako bosta v ognju našla smrt oba zaljubljenca.

V poslednjem hipu sta se fant in dekle prebujala ter se skušala rešiti pred poginom. Pri begu iz plamenov pa se je dekletu vnela obleka, zgoreli so ji tudi lasje. Onesveščena se je zgrudila in se zvijala v strašnih mukah, prizidejanih radi opeklin. Vendar je fant bil toliko duhaprosoten, da jo je začel oblivati z vodo ter ji rešil življenje. Ker pa ima tudi on težke opeklene, sta bila oba prepeljana v mostarsko bolnišnico, starca pa so še tisto noč poiskali orožniki.

Izredni občni zbor rezervnih oficirjev

50.000 Din za spomenik kralja Petra I.

Snoči se je vršil v mali dvorani Kazine izredni občni zbor ljubljanskega pododboru Udruga rezervnih oficirjev in častnikov, ki je pokazal, da se rezervni oficirji zavedajo, kako težko in vzvišeno nalogo so prevzeli z akcijo za postavitve spomenika kralju Petru Osvoboditelju v Ljubljani. Predsednik ing. Ladislav Bevc je otvoril zborovanje z obširnimi nagovorom, v katerem je predložil članom zgodovino in dosedanje uspehe akcije za postavitve spomenika. Omenjal je zlasti razveseljevalno dejstvo, da je deležen odbor za postavitve spomenika spontanij simpatij naše javnosti in da dobiva od raznih strani praktične nasvete, kako naj bi se nabiranje prostovoljnih prispevkov za spomenik pospešilo. Med drugim, ki so se s vso vnetostjo zavzeli za to akcijo, je treba omeniti Prometni sindikat in Francoski institut v Ljubljani. Prometni sindikat je takoj prve dni po ustanovitvi odbora za postavitve spomenika prispeval 10.000 Din in stoji odboru vedno ob strani z nasveti in navodili. Francoski institut pa privedi iz lastnega nabiga 2. aprila v uni-oniki dvorani velik koncert, čigar čisti dobiček je namenjen za spomenik. Toda je šele začetek finančne akcije in zato bo treba napeti vse sile, da bo imelo nabiranje prostovoljnih prispevkov zaželjeni uspeh. Re-

zervni oficirji pričakujejo od naše javnosti, da jih bo pri tem težkem delu veštrano podpirala. Želeli bi bilo, da se zganijo vsa naša narodna in kulturna društva ter s prireditvami pripomorejo odboru dovršiti priprave za postavitve spomenika. Francoski institut v Ljubljani naj služi našim društvom v tem pogledu za vzgled.

Edina točka dnevnega reda je bila do-ločitev višine in načina pobiranja prispevka za spomenik od članov ljubljanskega pododboru. Sprejet je bil predlog, da bo votiral pododbor za spomenik 50.000 Din in da zbere ta znesek od članov v dveh obrokih tekom letošnjega in prihodnjega leta. S tem sklepom so rezervni oficirji dokazali, da se tudi gmotnih žrtv ne strajo, kadar gre za domovinski čut in narodno zavednost. Ako pomislimo, da pripada pretežna večina rezervnih oficirjev srednjim slojem, zlasti državnemu uradništvu in privatnim nameščencem, da žive torej v zelo skromnih raz-merah, moramo priznati, da je prispevek 50.000 Din za spomenik za večino res ob-šutna gmotna žrtev Tem večja je torej dolž-nost premožnejših slojev, da s prispevki podpro akcijo za postavitve spomenika in dokazuje svojo ljubezen do svobodne države tako, kakor so jo po svojih najboljših močeh dokazali rezervni oficirji.

Prosveta

Barry: Ti in jaz

(Premiera v ljubljanski drami).

Iz snovi, ki bi jo Evropejec nedvomno podal tragično, napiše Američan za svojo publiko seveda komedijo. Da nam je lju-bezen vsem v poguboc, je povedal že dr. Iv. Tavčar; da je zakon prečesto zgrajen na moževih žrtvi pravega polkica in je očetov-stvo navadno veriga žrtve, vemo pač vsi zakonci. Tudi Maitland White je hotel po-stati umetnik in ustvarjati slikarske umet-nine. Toda iz ljubezni do Nancy je vpregel Pegaza v galejo in postal ravnatelj v tovar-ni kreme in mila. Zakaj milo se tudi v Ameriki bolje izplača, kakor vsakršna umet-ni. A tudi njegov sin Roderik hrepeni po-stati arhitekt; zaljubi pa se v Veroniko in ker se jima mudi k poroki, se hoče tudi Roderik odreči umetnosti ter postati urad-nik v milarni. Nesrečni oče pa se žrtvuje iznova, to pot za sina, ki ga reši milarne in ga pošlje na pariško tehniko, sam pa ostane diletant, ki se ukvarja s slikarstvom le dva dni na teden v uteho svoje tuge.

Tako je ta komedija vzlic svoji veselosti polna bridkosti in resignacije. Vse uloge so spretno zgrajene za igralce in so brez izje-mne zahvalne; vse pa izražajo čudovito plemenite in vedre osebnosti. Sredi cinčne in nenavne sedanjosti se ameriška in angle-ška drama vračata k naivnemu optimizmu in rožnatemu idealizmu.

G. M. Skrbinišek je komedijo živo izrežiral in okusno opremil. Predstava pa bi potrebovala še nekaj skušenj in memori-ranja. Ga. Medvedova je prav dobra, le premlada Nancy; gđ. Mira Danilova je prinesla z Veroniko nekaj živahnih, občutenih prizorov, ki kažejo dobri materin vpliv in obetajo stalni napredek; gđ. De-beljakova igra originalno sobarico Etto z dobrim humorjem. G. Kralj kot White, G. Gregorin kot modni pisatelj Nicolls in G. Jan kot Roderik so podajali simpatične značaje naravno in verjetno. Ta White je le prešibak. G. Lipah je bil poreden tovarnar Warren.

Prijetna igraica je maloštevilno zbrano občinstvo dobro zabavala.

Fr. G.

Iz gledališke pisarne. Danes, v torek zvečer se poje v operi Wagnerjev »Večni mornar« za abonente reda D. Sento poje ga. Čaleta, njeno pestunjo ga. Potučkova, na-slovno vlogo večnega mornarja G. Holodkov, Erika G. Knittl. V soboto, 26. t. m. se v pri-zori v drami Hasencleverjeva drama »Gob-sek« kot delavska predstava pri izredno znižanih dramskih cenah. K predstavi vabi-mo vse prijatelje gledališča, ki se hočejo poslužiti znatno znižanih dramskih cen. — Sattnerjeva opera »Tajda« se ponovi v ne-deljo, 27. t. m. popoldne ob 15. Zunanji posetniki te izvirne slovenske opere naroče vstopnice lahko po dopisnici, ki naj bo na-slovljena na upravo Narodnega gledališča v Ljubljani. — Na praznik, 25. tm. popoldne ob 15. se poje v operi velika Verdijeva ope-ra »Aida« kot ljudska predstava po znižanih cenah. Prijatelje gledališča opozarjamo, da je predpogoja vstopnic od jutri naprej pri dnevnih blaginji v operi.

Opozorjamo na koncert francoskega pianista Lortata, ki se vrši jutri v sredo, dne 23. t. m. ob 20. v Filharmonični dvorani na Kongresnem trgu. Koncertni spored obsega skladbe francoskih klavirskih avtorjev, v prvi vrsti znamenitejšega Francoza Claudija Debussyja. Odlični umet-nik bo med sporedom tudi govoril o fran-coskih klavirskih kompozitih, sodobnikih Debussyjevih. Predprodaja vstopnic v Ma-tični knjigarni.

Beležnica

KOLENDAR.

Danes: Torek, 22. marca 1927; katoliča-ni: Oktavijan; pravoslavni: 9. marca, Sv. 40 muč.

Jutri: Sreda, 23. marca 1927; katoličani: Oto; pravoslavni: 10. marca, Kodrat.

DANASJNE PRIREDITVE.

Gledališča: Drama: Zaprti. — Opera: »Večni mornar« D.

Kino Matica: Buridan — Francoska Mi-salina. Predstave ob 4. 7. in 9.

Predavanja: Ob 20. v knjižnici za dvor-ski okraj: Jaša Gerčar: »Povratek jugoslov-enskih prostovoljcev iz Rusije. — Ob 20. v Mestnem domu dr. H. Tuma: »Razvoj in po-men alpinizma« (SPD).

DEŽURNE LEKARNE.

Danes: Sušnik, Marijin trg; Kuralt, Go-sposvetska cesta.

Jutri: Ramor, Miklošičeva cesta; Tru-koczy, Mestni trg.

Solnce zaide danes ob 18.14, vzide jutri ob 5.59 in zaide ob 18.15.

Mesec vzide danes ob 22.36, zaide jutri ob 8.06 in zopet vzide ob 23.46.

ZA NASE NAROČNIKE.

Danes in jutri pridejo za vstopnice na vrsto naročniki z izkaznicami serij H in I.

Pravljica o volku

Pravljica o volku, ki je hotel po-zreti jagnje, je stara in znana.

Volk je zakrčal nad jagnjetom, za-kaj mu kali vodo. Kako bom kalilo, je dejalo jagnje, ko pa stojim nižje ob potoku kakor ti. Pa ni nič pomagalo. Volk je jagnje raztrgal in požrl.

Zdaj bo treba to staro zgodbu v naših čitankah popraviti. Volk ne bo več trgal jagnjeta, marveč se bo že moral še nadalje zadovoljevati — z nezabeljeno polento in makaroni...

Dogavore

„KLJUČ“
najboljše, najtrpežnejše
zato najcenejše

Šah

Šahovski turnir v Newyorku

Šahovski turnir v Newyorku se bliža svojem koncu. V nedeljo se je odigralo predzadnje kolo, včeraj zadnje, danes se menda odigrajo višje partije. Poročil o zadnjem kolu še ni, vendar dajejo že poročila o predzadnjih treh kolu zadostno sliko o končnem stanju in plasmaju posameznih mojstrov. Capablanca, ki je bil že od začetka siguren favorit, vodi sedaj s tremi točkami pred Aljehinom, ki mu je drugo mesto zasigurano. Za tretje mesto se borita dr. Vidmar in Niemcovič. Niemcovič je za 1/2 točke na boljšem vendar ima Vidmar še vedno ugodne šanse, da ga prehiti ali vsaj dohiti.

V 17. kolu je Capablanca remiziral s Spielmannom. Niemcovič je porazil Mar-schalla, dočim je partija Aljehin - Vidmar končala remi.

V soboto se je odigralo 18. kolo. Vidmar je remiziral s Capablancu, Aljehin je zma-gal nad Marchallom, dočim je ostala partija Niemcovič - Spielmann remi.

V nedeljo se je odigralo predzadnje 19. kolo. Niemcovič je remiziral s Capablancu, dočim sta bili partiji Vidmar - Marchall in Aljehin - Spielmann prekinjeni.

Stanje po 19. kolu je sledeče: Capablan-ca 13 in pol, Aljehin 10 (1), Niemcovič 10, Vidmar 9 (1), Spielmann 7 in pol (1), Mar-schall 5 (1).

liev, ki jih je zadnje čase večinoma za-nemarljal. Doslej se je lahko izgovarjal, da se mora pripravljati za izpite, zdaj, ko je promoviral, mu pa ni preostajalo drugega, nego ukloniti se splošni želji prijateljev, ki so ga vabili v svojo dru-žbo. Trije dnevi so minili kakor tri ure.

Ko se je tretjič vrnil pozno v noč do-mov, je našel na mizi pisemce, na kate-re-m je bil napisan z drhtečo roko nje-gov naslov. Ker ga ni zanimalo, kaj je v pismu, ga je odložil. Šele dopoldne pred odhodom se je spomnil nanj.

Bilo je od Mile, ki se je opravičeva-la, da je bilo slovo tako hladno. Izgo-varjala se je na možovo slabo voljo in razdraženost. V naglici je pustila svo-jeja dobrega strežaja tako nepričako-vano oditi.

Mož da že ve, da ni bila v gledali-šču in zakaj je nenadoma zbolela. Jezi-jo, da je govorila o Vašku, kajti zdaj si-lita oba, mož in Hora, ki se je zopet pre-niril v dom, v nio z raznimi vprašanji. Končno je prosila, naj mili Jarko zopei pride, ker ji je dolgčas no niem.

To pismo je bilo Kovačiku tako ne-prijetno, da je začutil celo v ustih zo-bern okus. Sam ni vedel, kaj mu je bolj zoperno, da - li to, da je Mila povedala možu svoje doživljanje, ali pa da je pri-pustila Hora zopet k sebi.

ravnodušnost do vsega, kar se je godi-lo okrog nje.

Približal se je dan Kovačikovega ri-goroza in mladenič je moral pustiti Mi-lo brez zdravniškega nadzora.

Ko se je vrnil, zadovoljen z izidom izpita, je našel pri Milii isto deprimira-nost in razdraženost, pri Horalku pa napetost. Spoznal je tudi, da bi njegova prisotnost, ki sploh ni bila več potrebna, zakonca samo težila.

Napeljal je pogovor na to in izvedel, da mu ne bosta branila, ako hoče oditi. To mu je bilo deloma neprijetno, delo-ma pa dobrodošlo. Videl je sicer, da je zavladalo v hiši mirneš in znosnejše ozračje, vendar si pa tu ni mogel oddah-niti.

Hvaležnosti nikakor ni pričakoval, toda hladna Horalkova korektnost je bila malo nepričakovan konec njegove-ga bivanja pri Horalkovih. Ker je pa bil že zdravnik, ga tudi to ni motilo.

Posrečena ironija je bilo Milino da-rilo. Pred odhodom mu je namreč po-nudila nekaj rož iz šopka, o katerem je še vedno mislila, da ga je poslal poroč-nik Mandelinka.

Kovačik je sklenil paziti dobro na Vaško zdaj, ko bo imel dovolj prostega časa. Toda svojega sklepa se ni držal. Zašel je kmalu v družbo svojih prijate-

Te Miline besede Kovačika niso prav nič razveselile. Nasprotno, ako je hotel biti odkritosrčen, je moral prizna-ti, da so vzbujale v njem bojazen. Dvo-mil je, da bi se mogel Horalek tako ob-vladati, da bi lahko igral pred Milo gle-da na njeno rahlo zdravje vlogo, ki bi mu gotovo ne bila po volji. Kovačik je bil celo prepričan, da je Horalek sam zakrivil mnogo, ako ne vsega, ker ni znal ščititi svoje žene tako, kakor bi bilo treba. Ustrezati ženinim kapricam, to po Kovačikovem mnenju pač ni bilo viteško, marveč dokaz slabosti in brez-briznosti. Horalek je sam sejal to, kar je moral zdaj požeti.

— Ne vem, kaj si zdaj govorila, to-da vesel sem te kot zdravnik, ki se mu je lečenje posrečilo, in tudi kot prija-telj, ki ti je mogel pomagati. Ne dvomim o globoki izpremembi, ki je nastala v tvojem mišljenju, toda uvažuj, da jaz, zlasti pa tvoj mož, ki ni preživel one grozne noči, ni mogel prehoditi v mislih tako dolge poti, kakor si jo prehodila ti. Prepusti času, da dozori, kar je začelo zoreti.

— Vidim, da si pameten in dober.

Nevarnost je bila odstranjena, toda Milino duševno stanje je vzbujalo skrb. Nastopila je popolna deprimiranost in

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 22. marca 1927.

— Za marčevsko jubilejno nagrado «Slovenskega Naroda» se do danes opoldne še ni javil nihče. Izvod, s katerim je nagrada združena, je izšel v petek z datumom sobote, 19. t. m. in je označen na eni notranjih strani z žigom in dvema podpisoma. Kdor ima ta izvod, naj ga predloži naši upravi najkasneje do jutri, srede opoldne. Ako ga ima kak izvenljubljski naročnik, naj nam sporoči to brzojavno. Ako se do jutri opoldne nihče ne zgasi, bomo nagrado razpisali še enkrat.

— Ukinjenje zdravstvenega inspektorata v Ljubljani. Dne 31. t. m. preneha s svojim poslovanjem inspektorat za narodno zdravje v Ljubljani, ki ga sedaj vodi inspektor dr. Miha Vukčević. Inspektoratu je dodeljenih 9 državnih uradnikov, katerih usoda od 1. aprila dalje je še negotova. Agende inspektorata prevzame deloma zdravstveni oddelek velikega župana, deloma državni higijski zavod v Ljubljani, kateremu bodo podrejeni zlasti dežji dispanzer, ambulatorij za venerične bolezni in protituberkulozna liga. Nad bolnicami bodo vršili nadzorstvo oblastni sanitetni referenti, vrhovno nadzorstvo pa načelnik ministrstva za narodno zdravje dr. Štampar.

— Imenovanja pri poštni direkciji v Ljubljani. Poštna uradnica Janko Cizelj-Allesch in Ivan Mlačič sta imenovana za tajnika poštne in brzojavne direkcije v Ljubljani. Prvi je dodeljen prezidiju. Tehnični uradnik Karel Bano je imenovan za šefa tehnične telefonske in brzojavne sekcije v Ljubljani pri obtem pomaknjen v 1. skupino II. kategorije. Radiotelefonist trgovskega podmorjskega podjetja Rajč v Splitu France Turk je sprejet v državno službo kot poštni uradnik 4. skupine II. kategorije.

— Imenovanje pri Poštni hranilnici. Nadzornik Poštne hranilnice v Ljubljani dr. Zdravko Simončič je imenovan za šefa računovodstva pri podružnici Poštne hranilnice v Sarajevu.

— Redukcija uradništva pri pošti. Z novim proračunom se izvede tudi v ministrstvu pošte in brzojavi delna redukcija uradništva in služabništva, predvsem pri ministrstvu in generalni direkciji v Beogradu, kjer je nastavljenih 2150 oseb, od katerih bo odpuščenih 130 uradnikov, oziroma slug; pri direkciji v Zagrebu, ki ima celokupni status 2850 oseb, odpuste samo 2, pri direkciji v Ljubljani, v katere območju je nastavljenih 799 uradnikov in 850 poduradnikov in slug, reducirajo 3 uradnike. Izvede se tudi reorganizacija poštne uprave ter se ukinejo nekateri oddelki.

— Iz Ljubljane inženjerske komore. Uradni list št. 29 od 16. marca t. l. priobčuje razglas inženjerske komore v Ljubljani, s katerim se na temelju veljavnih zakonitih predpisov pozivljajo vsi inženjerji in arhitekti v Sloveniji in Dalmaciji, ki samostojno ali kot nameščenci podjetij vršijo inženjersko - tehnične posle, da se do 31. marca t. l. prijavijo komori radi vpisa v njeno matiko. Obenem se pozivljajo vsa zasebna podjetja in obrati, ki v svojem delokrogu vršijo taka dela in imajo nameščene inženjerje, da do istega roka 31. marca t. l. prijavijo ljubljanski inženjerski komori točne podatke o nameščenih inženjerjih. Ta poziv zadeva poleg gradbenih podjetij tudi strojne in električne naprave, rudarske in topilniške naprave, gozdarstvo in agronomijo, kemijsko - tehnične naprave in inženjersko - geodetske posle. Nadalje vabi komora vse one inženjerje in arhitekta, ki so tačas brez stalne zaposlitve, da njej sporočijo svoje osebne podatke radi pravilne in popolne evidence.

— Proračun sremške oblastne skupščine. Sremški oblastni odbor sestavlja proračun, ki ga je predložil koncem maja plenumu oblastne skupščine. Prvotno je bilo določeno za popravbo cest 15 milijonov dinarjev. Ta znesek se zniža na 7 milijonov, ostalih 8 milijonov pa hoče oblastni odbor nadomestiti s kulukom. Za hidrotehnična dela je določen 1 milijon, za poljedelstvo 2 milijona, za veterinarstvo 300.000, za šolstvo 300 tisoč, za dnevnice in plače pa en milijon dinarjev. Ako država ne bo hotela prispevati za ureditev oblastnega aparata, bo skupščina razpisala 20 do 30% oblastne določen za državne davke.

— Občni zbor dobrovoljcev. V nedeljo se je vršil v Beogradu občni zbor dobrovoljcev, ki so se ga udeležili delegati vseh pokrajinskih organizacij. Na dnevnem redu je bilo vprašanje zakona o dobrovoljcih, ki je mnoge dobrovoljce razočaral, ker pogrešajo v njem zlasti določbe o dodelitvi zemlje in priznanju nekaterih skupin dobrovoljcev, ki tudi po novem zakonu niso priznani. V novoizvoljenem odboru so od slovenskih dobrovoljcev dr. Josip Ravnik, dr. Ljudevit Pivko in dr. Stanko Erhatic.

— Potovanje Švicarjev v Jugoslavijo. Kakor lani organizira tudi letos švicarski profesor g. dr. Wetter - Orbenz ekskurzijo švicarskih profesorjev v našo državo in dalje po Balkanu. Izletniki pridejo k nam koncem marca ter bodo iz Curiha potovali direktno v Srbijo, Južno Srbijo, Carigrad in Solun. Izlet bo trajal 26 dni in se izletniki bržčas na povratku ustavijo tudi v Zagrebu in Sloveniji.

— Aretacije italijanskih vohunov v Sloveniji? Zagrebški »Jutarnji List« je priobčil iz Ljubljane vest, da so bili prijeti neki italijanski vohuni na meji in v drugih krajih Slovenije. Poročila, ki jih prejema mero-dajne oblasti od meje, navajajo, da se zadnje dneve ni na meji dogodil nikak incident in da sploh ni bila izvršena nobena aretacija italijanskih vohunov, ki so se pravčasno umaknili iz Ljubljane in drugih krajev, ko so videli, da postaja položaj zanje kritičen. V Ljubljani je bil te dni prijet neki mladenič, ki je prišel z meje v civilu,

čeprav je organ finančne kontrole. Prišel je v Ljubljano, da si popravi zobe. Pred vojašnico na Poljanah se razgovarjal s stražo — Bosancem, ki je bil njegov rojak. Osumili so ga, da je italijanski vohun in prijeli. Naravno, da so ga pozneje izpustili.

— Dom Nikole Pašića v Cavcatu. Člani »Cavtatske zadruge« so na občnem zboru sklenili zgraditi Dom Nikole Pašića. Dom bo neke vrste muzej, v katerem se bodo hranile, pa tudi izdelovale narodne vezenine iz vseh krajev Jugoslavije. V ta namen bo ustanovljena državna strokovna šola za moške in ženske. Zadruga za narodne vezenine, znana pod imenom »Cavtatska zadruga«, je bila ustanovljena v Cavcatu že leta 1922. Podpirali sta jo zlasti Pašićeva soproga in hčerka Pavla. Izdelki te zadruge so bili odlikovani na raznih mednarodnih razstavah. Pašićev dom v Cavcatu bo namenjen in prvi vrsti poglobitvi zanimanja za narodne vezenine.

— Oblastno središče trezne mladine v Ljubljani si dovoljuje javno zahvaliti se generalovi soprogi ge. Maistrovi in g. dr. Lipoldovi za organizacijo preskrbe stanovanj ob priliki skupščine v Mariboru dne 19. t. m. Zahvaljuje se tudi vsem onim mariborskim družinam, ki so prenočile našo abstinentno mladino oziroma ki so bile pripravljene jo prenočiti. — Odbor.

— Opozorilo za izselence v Kanado. Minimalna plača izurjenega delavca na farmi je 35 dolarjev na mesec, seveda je pri tem vključena tudi hrana, stanovanje in pranje perila. Manj izkušeni pa prejmejo začetku le po 25 dolarjev. Seveda so kontrakti na kratko dobo mnogo bolj plačani celo do sto dolarjev mesečno, kar je za novodošlece zelo vabljivo, vendar pa silno nevarno, ker tak zna v zlimi ostati brez zaslužka in kruha. Novodošleci naj skuša doseči kolikor mogoče dolg kontrakt, četudi z manjšo mesečno plačo, ker s tem mu je zagotovljeno zaposlenje tudi v zimskem času, ko delo na farmah miruje. Najbolje je, da se sklene pogodbo za celo leto. Kdor sklepa delavno pogodbo za kratko dobo, na primer za eden ali dva meseca, dobi sicer več plače, stoji pa v nevarnosti, da ostane v neugodnem času brez zaslužka.

— Tretje predavanje g. Kunaverja v Zagrebu. Na povabilo Hrvatskega planinskega društva priredi jutri zvečer g. Pavel Kunaver iz Ljubljane svoje tretje predavanje v zagrebškem ljudskem vseučilišču. G. Kunaver bo tokrat opisal kombinacijo Julijskih in Kamniških alp, vse dohode in sestoje ter planinsko floro. Predavanje bodo spremljali lepi kolorirani diapozitivi iz naših planin.

— Planinska razstava v Zagrebu. Hrvatski turistični klub »Sljeme« je tudi letos priredil v zagrebškem Ullrichovem salonu razstavo slik in drugih planinskih predmetov, ki so jih zbrali člani kluba na svojih izletih. Razstava je bila odprta v nedeljo in nudi na ogled prav lepo število fotografiranih posnetkov iz raznih planinskih predelov, posebno pa iz Bosne in Črne gore.

— Brezposelnost v Zagrebu. Po podatkih zagrebške borze dela je bilo od 7. do 13. marca prijavljenih 70 izpraznjenih mest, službe je pa iskalo 768 oseb. Službo je dobilo samo 20 oseb, dočim so morali vsi drugi odpotovati iz Zagreba, da si poiščejo zaslužke drugje. Od 1. januarja do 13. marca je bilo prijavljenih 464 praznih mest, službe je pa iskalo 6447 oseb. Od teh je bilo s posredovanjem borze dela zaposlenih 183. Iz Zagreba je odpotovalo 1774 oseb, tako da je ostalo v mestu 4490 brezposelnih.

— Sina ubil s kladivom. V hercegovskem selu Radošićih se je letos vnovič oženil 70-letni vdovec Vid. Sin mu je poroko branil, toda stavec se ni dal odvrtiti. Komaj je prišla nova gospodinja v hišo, je začela moza nagovarjati, naj sina spravi s sveta. Tolklo mu je zmešala pamet, da je stavec nedavno noč res vzel kladivo in sinu v spanju razbil glavo. Naslednji dan so orožniki odgnali v zapor starca in hudobno matočo.

— Občni zbor kamniške podružnice SPD bo dne 24. marca ob 8. zvečer v kavarni Narodne čitalnice z običajnim dnevnim redom.

Iz Ljubljane

— Iz Minka Jelačinova f. Danes ponoči je umrla v Ljubljani ga. Minka Jelačinova v roj. Traun, soproga tovarnarja in veletrgovca g. Ivana Jelačina. Podlegla je srčni kapi. Izredno simpatična pokojnica je bila pred vojno zelo delavna v raznih ženskih, kulturnih in dobrodelnih društvih, skoro ves čas odbornica Spl. žen. društva, požitvalna sotrudnica pri vseh večjih narodnih in dobrodelnih akcijah. Velike zasluge si je svojčas priborila tudi pri znani akciji ljubljanskega ženstva za Prešernov spomenik. Z vso ljubljano je živela svoji rodini in bila zlasti krepka opora svojemu soprogu. Dobro pokojnico bodo ohranili vsi številni znanci in trajnem, hvalečnem spominu. Bodi ji lahka domača gruda! Iskreno sožalje hudo prizadeti rodinili!

— Iz Avtomatična telefonska centrala posluje v splošno zadovoljstvo. Začetnih težko ni bilo toliko, kakor se je pričakovalo in telefonski abonenti bodo kmalu pozabili, da so kdaj telefonirali drugače. Le tu in tam se še kdo začudi, ko mu ni treba čakati na zvezo in se poklicana številka takoj oglasi. V par dneh bodo priključeni vsi telefonski naročniki, kar je večina dela že izvršena. Jutri dopoldne si ogledajo avtomatično centralo ljubljanski novinarji.

— Iz izgubljen se je pes prepelčar - resavec, siv, z rjavim krpmi. Sliši na ime »Alia«. Kdor bi kaj vedel o njem, naj sporoči prosto nagrado na naslov: Pavel Stelč, Ljubljana, Poljanska cesta 3. 297n

— Iz Pevski zbor Glasbene Matice. V sredo 23. t. m. ob 18.45 pevska vaja mešana zbor. Brez izjeme vsi in točno! Kdor je nujno zadržan, naj se opraviči. — Odbor.

— Iz Zdravstveno stanje mesta Ljubljane. Zdravstveni izkaz mesta Ljubljane beleži v času od 15. do 21. marca sledečo statistiko. Umrla je 21 oseb, 7 moških in 14 žensk (tujcev 11). Smrtni vzroki: jetnika na soplilih 6, rak 1, bolezen na srcu 2, pljučnica 2, druge bolezni na soplilih 1, vnetje ledvice 1, prirojena slabost 1, druge bolezni 7. Med tem časom je bilo rojenih 42 otrok, 18 dečkov, 24 deklic (2 mrtvorjeni). Naznanjene nalezljive bolezni: davica 1, dušiljni kašelj 2.

— Iz Predavanje v »Pravniku«. V sredo 23. t. m. bo predaval v društvu »Pravnik« g. dr. Joža Bohinjc, ravnatelj Okrožnega urada za zavarovanje delavcev v Ljubljani: »Civilnopravne osnove socialnega zavarovanja«. Predavanje se bo vršilo na sodišču ob 6. popoldne soba št. 79. — Za socialno zavarovanje vlada baš sedaj največje zanimanje zatorej se vabijo člani in drugi, da se predavanja v obilnem številu udeležijo.

— Iz Zbližanje z Bolgari. V Parizu se je ustanovila »Jugoslovensko - bolgarska liga«, ki ima namen pripraviti teren za zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Da doseže svoj vzvišeni cilj, priredi liga te dni v vseh večjih mestih Jugoslavije serijo predavanj o potrebi kulturnega in gospodarskega zbližanja med obema državama. Liga je odredila za predavanja svoja podpredsednika, Bolgara dr. Kostova in Srba g. Božiča. Predavanje se bo vršilo prihodnje dni v Mestnem domu v Ljubljani. Datum bo določen v kratkem. Opozorjamo našo javnost na prireditve tem bolj, ker želita predavatelja stopiti v stik s predstavnikmi slovenskih kulturnih in političnih organizacij, da bi bil takoj položen temelj tega važnega pokreta.

— Iz Članom Aero - kluba. Prvi sestanek članstva bo v torek 29. t. m. ob 8. zvečer. Predavala bosta o aktual. problemih aeronavtike g. Ing. Stanko Bloudek in g. dr. Stane Rape. Ker se bomo istočasno razgovarjali tudi o praktičnem udelestvu v letenju, ki ima namen pripraviti teren za zbližanje med Bolgarijo in Jugoslavijo. Da doseže svoj vzvišeni cilj, priredi liga te dni v vseh večjih mestih Jugoslavije serijo predavanj o potrebi kulturnega in gospodarskega zbližanja med obema državama. Liga je odredila za predavanja svoja podpredsednika, Bolgara dr. Kostova in Srba g. Božiča. Predavanje se bo vršilo prihodnje dni v Mestnem domu v Ljubljani. Datum bo določen v kratkem. Opozorjamo našo javnost na prireditve tem bolj, ker želita predavatelja stopiti v stik s predstavnikmi slovenskih kulturnih in političnih organizacij, da bi bil takoj položen temelj tega važnega pokreta.

— Iz Zaključno pripravevanje pravilic v letošnji sezoni priredi Atena naši decil s prijaznim sodelovanjem naših odličnih damskih umetnic gg. Juvanove, Medvedove in Saričeve v sredo 23. t. m. ob 5. v Narodnem domu. Prostovoljni prispevki. 294

— Iz Slovensko plan. društvo opozarja svoje člane in prijatelje planinarstva, da se vrši v torek 29. marca ob 8. zvečer v Mestnem domu predavanje dr. H. Tume o »Razvoju in pomenu alpinizma« s skioptičnimi slikami.

— Iz Nesreče. Posestnika hčl. 16letna Franciška Skopce iz St. Vida nad Ljubljano, je včeraj jutraj nesla mleko k neki stranki v bližnji gostilni pri Anžoku v Spodnji Siški. Pred gostilno jo je popadel velik pes gostilničarja Lasana ter jo podrl na tla. Pri padcu si je delica zlomila levo roko. Prepeljali so jo v javno bolnico. — Včeraj popoldne je 56letna zasebnica in postrežnica Franciška Bramor iz Rožne ulice hodila po pokopališču pri Sv. Krištofu ter ogledovala razne grobove. Pogledala je tudi v neko odprto grobnico. Ker je kratkovidna, je padla vanjo. Pri tem si je zlomila desno nogo v členku. Seje po daljšem času so jo ljudje izvlekli iz grobnice vso prestrašeno in jo prepeljali v bolnico. — Danes okoli 6. jutraj je dimnikarski moister Josip Bevc ometal dimnik na neki hiši na Vidovdanski cesti. Spodrsnilo mu je in padel je na cesto. Zvil si je nogo in dobil tudi notranje poškodbe.

— Iz Rasne tatvine. Strojnemu kurjaču Ivanu Mohorčiču je v neki šišenski gostilni neznan tat odnesel črno sukno, vredno 1200 Din. Mohorčiču je pustil staro, ponošeno. Kovarčevi ženi Rozi Marinkovi je bila ukradena nova obleka. Na sportnem prostoru »Primorja« je neznan žepar izmaknil nekemu sportniku vsoto denarja in zlato veržico.

— Iz Drobna policijska kronika. Policija je aretirala pet oseb. Zasadih so nevarnega tatu, ki se je specializiral na tatvine poljskih prideltkov, zlasti krompirja. Skitnica Pavla je bila prijeta radi goljufije. Neki Polde je grozil svoji materi s samokresom, zato so ga spravili v zapor. Aretirani ste bili včeraj dve elegantni prostitutki. Prijavljene so tri tatvine, dalje slučaj nevarne grožnje, kaljenja miru in pijanosti. Vozniki bodo zopet imeli opravka s policijskim komisarjem. Danes jih je prijavih kar 17 — rekordno število v tem letu! — radi prestopka cest-nopolicijskega reda.

— Iz Ugoden nakup nogavic, vezenin in žepnih robcov le pri O. Dobeacu Pred škofijo. 51L

— Oretje, lovske potrebščine in vsa popravila orožja najceneje pri puškarni F. K. Kaiser, Ljubljana. 18/L

R. R. ali L. A. ? ? ? ? ? ? ? ? ? ?

Iz Celja

— c Občni zbor Jugoslovensko - čehoslovanske lige, podružnice v Celju, ki bi se imel vršiti v ponedeljek 21. t. m., je preložen na soboto 26. t. m. ob 8. zvečer v reči sobi restavracije Narodni dom.

— c Gremij trgovcev v Celju ima svoj občni zbor 24. marca ob 19. uri v mali dvorani Narodnega doma.

— c Umrl je v Celju g. Ivan Črepinšek, poštni poduradnik v pokoiu, v starosti 76 let. N. v. p.!

Iz Maribora

— m Slovesna otvoritev protituberkuloznega oddelka v Mariboru. V nedeljo dne 20. t. m. se je vršila slovesna otvoritev protituberkuloznega oddelka, ki ga je zgradila pri mariborski javni bolnici Protituberkulozna liga s podporo javnosti. Moderno urejeni prostori tvorijo pri bolnici poseben oddelek. Slovesne otvoritve so se udeležili številni zastopniki oblasti, uradov, društev in mnogobrojno občinstvo. Po primernem nagovoru je predsednik PTL dr. Ipavic izročil prostore v oskrbo upravi bolnice. Zatem se je vršil občni zbor PTL, na katerem je bil med drugimi izvoljen za častnega člana g. docent dr. Matko, ki si je stekel največ zaslug za zgradbo tega oddelka.

— m Zgradba novih cest. Reguciacija Pobrežke ceste od državnega mostu do Tržaške ceste je dogotovljena, vendar pa je cesta do nadaljnjega za javni promet še zaprta, ker je treba zgraditi še primeren prehod na Tržaško cesto. Ostali del Pobrežke ceste se bo dogradil prihodnje leto. Pač pa se bo letos zgradila moderna in trpežna cesta na progi Maribor - Sv. Peter, ker je sedanja cesta stalno ogrožena od nasipin. Nova cesta bo primerno zavarovana in nekoliko dvignjena. Načrti so že izdelani in se bo z delom ob ugodnem vremenu kmalu pričelo.

— m Smrti kosci si je v minulem tednu izbral v Mariboru same starejši ljudi. Vsi umrli preteklega tedna presegajo starost 80 let. Umrli so: Eliza Kirnbauer, 84 let. Franciška Brence, 83 let. Lovro Sapoc, 90 let. Roza Sinossi, 93 let. Anton Stiglic, 81 let. Vsi skupaj so stari 431 let.

— m Najstarejši slovenski denarni zavod v Mariboru Posojilnica v Narodnem domu je imel v ponedeljek zvečer svoj redni letni občni zbor. Iz poročila o poslovanju v minulem letu je razvidno, da se je zavod lansko leto ponovno razširil, kar je dokaz za njegovo solidnost. Zavodu, ki je za narodno prubo na severni meji tekem svoje dolgoletne poslovne dobe doprinesel velike žrtve, želimo tudi v bodoče še večji razmah in procvit.

— m Obisk pravnikov. Slušatelji pravne fakultete v Ljubljani so v soboto priredili ekskurzijo v Maribor, kjer so si ogledali moško kaznilnico in policijski komisariat. Poslovanje kaznilnice jim je obrazložil im razkazal ravnatelj g. Vrabl. o poslovanju policije pa je predaval policijski nadsvetnik g. Kerševan.

Gospodarstvo

Upniki za svoje pravice

V nedeljo se je vršila v Zagrebu glavna skupščina jugoslovanskega Društva za zaščito upnikov. Predsednik Anton Klein je v svojem pozdravnem govoru omenjal, da ima naša gospodarska kriza poleg težkih posledic tudi dobro stran, ker je večinoma eliminirala iz poslovnega sveta medvojnne in povojne dobičkarje. To so bili z redkimi izjemami ljudje brez potrebnega strokovnega znanja, ki so zato našemu gospodarstvu več škodovali kot koristili.

Glavna točka dnevnega reda je bilo vprašanje prisilne poravnave. Po živahni debati je bila sprejeta resolucija, v kateri društvo zahteva, da vlada čim prej izda enoten modern konkurzni zakon, v katerem bi bile po možnosti tudi vse odredbe glede prisilne poravnave. Dokler ta zakon ne bo izdan, naj se začasno razširi na vso državo srbski konkurzni zakon, ki eier ne odgovarja modernim zahtevam, vendar je pa konkurzno postopanje po njegovih določbah še najhitrejšje in najcenejše. Vsek osnutek novega zakona ali uredbe o prisilni poravnavi naj vlada predloži najprej gospodarskim krogom, da se seznanijo z njim in zavzamejo svoje stališče. Resolucija zahteva, da se pri prisilnih poravnava morajo sodelovati upniki odnosno njihove organizacije.

Glavna skupščina je naročila upravi, naj z vsemi sredstvi na merodajnih mestih poopre to resolucijo in energično nadaljuje akcijo za enoten zakon o prisilni poravnavi, ki naj odgovarja našim gospodarskim razmeram.

— g Zahteve lesnih industrijcev. Kakor smo že poročali, se je vršila v soboto v Sarajevu seja tarifnega odbora. V Sarajevo so prispeli ob tej priliki iz lastnega nagiba tudi zastopniki lesne industrije iz Hrvatske in Slavonije, ki so imeli skupaj z odborom udruženja lesnih industrijcev in trgovcev konferenco. Tajnik Saveza lesnih industrijcev in trgovcev v Sarajevu Ljubo Mijatović v svojem govoru pojasnil težak položaj lesne industrije in omenjal želje njenih predstavnikov. Lesni industriji in trgovci zagotavljajo, da so cene lesnih izdelkov v zadnjih dveh letih, odkar je v veljavi nova tarifa, padle za 20 odst., da so pa ostale tarife in produkcijski stroški isti. V takih razmerah mora lesna industrija propasti. Najbolj žalostno je, da prehajajo mnoga podjetja z domačim kapitalom v tuje roke. Lesni industriji in trgovci zahtevajo, da se tarifa za prevoz lesa zdatno zniža. To je edini izhod težke krize, v kateri se nahajata naša lesna industrija in trgovina.

— g Splitski denarni zavodi nižajo obrestne mere. Vsi splitski denarni zavodi so sklenili znižati s 1. aprila obrestno mero pri vlogah na hranilne knjižice in vezane tekoče račune za 1%.

— g Cene hiš in zemljišč padajo. Sarajevski listi poročajo, da so padle na borzi cene hiš in zemljišč pod minimum. Nedavno je bila prodana neka vila z večjim vrtom za 130.000 Din, dvonadstropno moderno poslopje, v katerem ima »Gejret banka« svoje prostore, pa za 730.000 Din.

— g Prodaja. Pri kr. direkciji šum v Vinokovih se bo vršila dne 8. aprila t. l. pis-mena ofertalna licitacija glede prodaje \$150 m³ taninskega lesa. — Predmetni oglas z natančnejšimi podatki so v pisarni Zbornice za trgovino, obrt in industrijo v Ljubljani interesantom na vpogled.

Sport

Čehoslovaška — Avstrija 2:1 (1:0).

Nedeljska nogometna tekma med Čehoslovaško in Avstrijo je končala z zmago Čehov v razmerju 2:1 (1:), kar smo kratko poročali že včeraj. Čehi, ki so se s to zmago lepo revanžirali za oba lanskoletna poraza, so predvsi sijajno igrili in vse dunajsko časopisje prinaša pohvalne kritike o čehskem moštvu. Junak dneva je bil srednji krilec Kada, čigar igra je bila baše fenomenalna. Njegovo postiranje je bilo idealno, nihče ga ni videl teči, nikdar se ni pojal za žogo, vendar je suvereno obvladal igrišče. Napadalni kvintet Čehov je deloval kakor stroj. Z minuciozno natančnostjo je šla žoga od moža do moža. Obramba je stala kakor zid, vratar Planicka pa je pokazal, da je velik umetnik.

Dunajčani so imeli še najboljšo moč v vratarju, Saftu, ki je tudi v Ljubljani povodom gostovanja Amateurljev tako uspešno branil svoje svetilke. V obrambi je bil na mestu edino Blum, krilec pa se znatno zaostajal za českimi. Napad je spretno dirigiral Sindelar, ki pa ni našel pri partnerjih pravega razumevanja.

Tekma je pričela z generalno ofenzivo Avstrije, ki je trajala okoli 15 minut. Ironija usode pa je hotela, da so ravno Čehi v tem razdobju zabili oba gola. Kasneje so bili Čehi v polju v premoči, šele pred zaključkom si je Avstrija opomogla. Tri minute pred koncem je Blum zapel edini gol za Avstrijo, dočim je malo poprej Siegl zastreljal 11 metrovko.

Tekmo je dobro sodil madžarski sodnik Ivanec, prisestoval pa ji je 45.000 gledalcev, ki so skoraj popolnoma zasedli ogromno areno na Hohe Warte. Vstopnine se je vplačalo 82.682 šilingov (okoli 680.000 Din).

Se nekatere nedeljske tekme.

MARIBOR: Pokalne: Maribor - Svoboda 4:0 (2:0), Rapid - Merkur 8:0 (1:0).

CELJE: S. K. Celje - Šoštanj 14:0 (9:0).

GRADEC: Wacker (Dunaj) - Sturm 1:1.

Wacker - G. A. K. 0:1.

BRNO: B. A. C. (Dunaj) - Moravska Slavija 3:3.

PRAGA: Naselsky - Vršovice 2:1 (1:0).

ITALIJA: Juventus - Genua 0:0, Pro Vercelli - Napoli 3:0, Bologna - Doria 1:0, Padua - Livorno 3:1.

Poslano

Z ozirom na oglas, ki ga je dala objaviti tvrdka »Tehnični biro arh. Ivan Zupan, Ljubljana, Gradišče 18«, v prvi številki »Domačega Prijatelja«, izhajajočega v Ljubljani, smatra podpisana zadruga, — da se ne bi iz oglasa izvajali napatni sklepi, — za potrebno javnost opozoriti na to, da načrti, podpisani od imenovane tvrdke, nimajo pred-administrativni oblasti nikake veljave, ter da imenovana tvrdka ne more prevzemati v izvršitev nikakih stavbnih del, ker nima tozadevne koncesije.

V Ljubljani, dne 21. marca 1927.

Zadruga stavbnikov za Slovenijo v Ljubljani. 296-n

FRANCOSKA MESALINA

skrivnostne ljubavne noči razvratne kraljice Margarite, ki je za eno noč vabila mlade kavalerije v Kulo Neule ter jih naslednje jutro dala vreči v valove Seine. Sijajen uspeh pri vseh dosedanjih predstavah! — Vseled ogromne dolžine filma trajajo predstave 2 uri. Pri vseh predstavah pomnoženi orkester.

ELITNI KINO MATICA, najudobnejši kino v Ljubljani. — Tefelon št. 2124.

BURIDAN

To in ono

Dedščina cesarice Charlotte

Bivša mehičanska cesarica Charlotte, ki je nedavno umrla, je zapustila ogromno dedščino, vredno v našem denarju okrog četrtil milijarde dinarjev. Dedščina se bo razdelila na štiri dediče, med katerimi je tudi vojvodinja Dorothea Schleswig-Holstein. Njej bo prišla dedščina še posebno prav, ker je tekom zadnjih let izgubila vse svoje premoženje in se nahaja sedaj že v konkurzu. Morala je deloma prodati, deloma zastaviti vsa svoja posestva in rodbinske dragocenosti.

Prenosne takse za dedščino so v Belgiji, kjer se nahaja dedščina cesarice Charlotte, precej visoke, in znašajo okrog 50 odstotkov. Kljub temu pa bo vojvodinja še vedno dobila nad 20 milijonov dinarjev, tako da se bo lahko rešila najbolj nadležnih upnikov, in ji bo še kaj ostalo za življenje.

Drugi glavni dedič cesarice Charlotte je sedanja belgijska kraljica, ki dobi tudi celotno četrtino zapuščine, dočim se bo ostala polovica razdelila med večje število potomcev že umrlih glavnih dedičev.

Finančni škandal v Parizu

Kakor smo že poročali, so odkrile v aprilu oblasti v Parizu veliko finančno afero, pri kateri je bilo oškodovanih več sto oseb za vsote, ki skupno presegajo 40 milijonov frankov ali celih 100 milijonov dinarjev. Glavni krivec je Henry Rochette, ki ima zelo burno preteklost. Pariški policijski komisar Pachot, ki vodi v tej zadevi preiskavo, se je že del časa pečal z zloglasnim borznim spekulantom in sleparjem Rochetom. Leta 1923, je začel Rochette izdajati list »Bourse et Finance«, ki je izhajal pol leta. Nato je začel izdajati borzno glasilo »Moniteur financier«. V obeh listih je objavljala napačne tečaje raznih vrednot, ki v resnici niso imele nikake vrednosti. Kot urednik borznega glasila si je pridobil Rochette mnogo klijentov, osobito med siromašnimi nameščenci in uradniki, ki jih je zelo spretno oslepil. Policija je sleparja že dolgo zasledovala, a mu ni mogla priti do živega.

Paul Henry Rochette je star 48 let. Začel je svojo karijero kot uslužbenec v nekem pariškem bifeju, kjer je pometal posodo. Pozneje je postal natak in neki kavarni, kjer se je kmalu pojavil njegov finančni genij. Izselil se je v Rio-Tenido na Španskem, kjer je ustanovil zelo dvomljivo izvozno družbo, za njo pa še celo serijo drugih. Ustanovil je družbo medenih rudnikov v Val - d' Aranu, francosko - špansko banko, denarni zavod Credit Menier, francosko družbo za izkoriščanje izuma novih plinskih obločnic in končno angleško družbo Buisson - Hella. Vse so bile samo na papirju, a ljudje so, zavedani po napačnih kurzihi v Rochetovih listih, vendar kupovali akcije in tako je Rochette že takrat oslepil francosko

javnost za 100 milijonov frankov. V marcu 1908, je bil aretiran. V preiskovalnem zaporu je sedel do julija 1910, na kar je bil obsojen na 2 leti ječe. Vzkladni senat mu je podaljšal kazen še za eno leto, a Rochette je pobegnil v Mehiko, kjer pa je bil kmalu radi zločinških manipulacij z delnicami državnih železnic obsojen na 2 leti težke ječe. Nato se je kotil pod tujim imenom trgovine z vojaškimi avtomobili. Leta 1916, je bil zopet aretiran in obsojen na dve leti ječe. Njegova zadnja sleparija datira iz leta 1921. Takrat je bil Rochette aretiran radi poverbe 60.000 frankov pri ustanovitvi trgovskega muzeja in zopet obsojen na šestmesečno ječo.

Ko je prišel na svobodo, je živel nekaj časa precej skromno kot bančni uradnik. A to mu ni prišlo in njegova nemirna pustolovska kri ga je zopet spravila na strupeno. Poprijel se je vnovič prakse, ki se mu je pred vojno tako dobro obnesla: deloma pokupil, deloma podkupil je par obskurnih lističev, objavljaj v njih napačne podatke o kurzihi raznih vrednostnih papirjev in na ta način znova ogoljufal Francoze za ogromne milijone.

Naposled je policija zbrala toliko obtežilnega materiala, da ga je lahko aretirala in z njim še dva njegova pomočnika. Pričakovati ima zdaj precej ostro kazen, ker današnja Francija ne pozna šale v finančnih spekulacijah.

Nesreče, tragedije in katastrofe po svetu

Včeraj smo poročali o avtomobilskih nezgodah v Zagrebu in pri Opatiji. Huda nesreča pa se je primerila v nedeljo tudi v Budimpešti. V zgodnjih jutranjih urah je bila budimpeštanska rešilna postaja obveščena, da se je na pokopališču obesil neki mož. Na pokopališču se je takoj odpeljal rešilni avto z zdravnikom. Radi nenavadno goste megle je avto treščil v približno štiri metre globok jarek ter se popolnoma razbil. Zdravnik se je pri padcu hudo poškodoval na rokah in na nogah, pretresel pa si je tudi možgane. Njegovo stanje je brezupno.

Na Dunaju je v soboto vzbudil senzacijo samomor župnika Hermanna Hilpartha iz Fischau-a pri Dunajskem Novem mestu. Hilgarth je bil nedavno aretiran radi nenaravnosti. V soboto je spil v zaporu strup in je v nedeljo umrl, ne da bi se popreje zavedel. Zapustil je pismo, v katerem odklanja cerkven pokop. Župnik je bil v tem dosleden, ker je tudi sam dosledno odklanjal cerkvene pogrebe vsem samomorilcem.

Na kolodvoru Berlin-Lichterfelde-Ost je prišlo v nedeljo do krvavega spopada med nacionalisti in komunisti. Ko je na postajo privozil vlak, s katerim se je pripeljalo okoli 800 naciona-

listov iz Trebbina, so jih napadli komunisti. Nastala je strahovita in ogorčena borba, v kateri je padlo okoli 60 strel, uporabljala pa so se tudi bodala in bokserji. Na bojišče je prispelo okoli 200 mož policije, ki je razpršila obe boječe se skupini in vzpostavila red. Na bojišču je obležalo okoli 20 ranjencev, 14 od teh so prepeljali v bolnice. Dve osebi se borita s smrtjo, policija je aretirala nad 30 izrednikov. Več vagonov je bilo popolnoma demokriranih, ves promet na kolodvoru pa je bil za celo uro ukinjen.

V Berlinu se je v nedeljo odigrala krvava zakonska drama, slična tragediji dunajskega tenorja Grosavesca. Znanega zdravnika dr. Singermanna so našli težko ranjenega v njegovem stanovanju. Imel je težko rano na glavi in poškodbe po vsem životu. O dogodku je bila obveščena policija, ki je preiskala stanovanje ter našla zdravnikovo ženo nezvestno v ordinacijski sobi. Zastrupila se je z veronalom. Povod rodbinski tragediji je bila ženina ljubosumnost. Često se je prepirala z možem in ga psovala. V nedeljo pa je med prepričnim nenadoma navahnila nani, mu pognala kroglo v glavo, nato pa ga je udarila še s sekuro večkrat po životu. Nato je segla po strupu... Oba zakonca sta v agoniji.

Še ena korupcijska afera na Madžarskem

Skoro istočasno s odkritjem Nagyvievih manipulacij pri prisilnih poravnava so odkrili v Budimpešti še eno korupcijsko afero, v katero so tudi zapleteni ugledni člani madžarske družbe. Občinska uprava je sklenila lani zgraditi v Budimpešti moderno kopališče, ki bi bilo dostopno najširšim slojem. Proračun je znašal 16 milijard madžarskih kron ali okrog okrog 13 milijonov dinarjev.

Za dela se je najbolj potegoval mestni inženjer Francsik, ki je s protekcijo res dosegel svoj cilj. Medtem pa so se pojavili pri raznih podjetnikih in dobaviteljih elegantni gospodje, večinoma bivši oficirji, ki so jim namigavali, naj plačajo nekemu »vplivnemu gospodu« 4-odstotne provizije, pa dobe dobave za kopeli. Podjetniki so ugovarjali, češ, da bi to podražilo ponudbe, toda posredovalci so jih tolažili, naj si nikar ne belijo glave, kajti proračun se lahko poljubno zviša. In res je šlo na račun provizij toliko, da je narasel proračun od prvotnih 16 na 30 milijard in da bo morala mestna občina plačati najmanj 48 milijard, predno bo kopališče dozdano in urejeno. Dobave so si večinoma razdelili sorodniki uradnikov mestnega stavbnega urada.

Niti korupcije vodijo k bivšemu ministrskemu predsedniku Stefanu Friedrichu, ki se peča zadnja leta z raznimi kupčijami in je tudi član odbora, ki je oddajal pri gradnji novega kopališča vsa dela. Posredovalni agenti so se vedno sklicevali na nekega Hoffmanna, ki je Friedrichov zaupnik. Vlada je odre-

dila preiskovalno komisijo in namerava baje razpustiti budimpeštanski občinski svet ter imenovati vladnega komisarja.

Ekscesi pri nogometu

Poročali smo že na kratko o nesreči, ki se je zgodila prejšnjo nedeljo pri nogometni tekmi med dvema pariškima kluboma in ki je zahtevala življenje enega najboljših francoskih nogometašev, Lebidoisa. Da bi zavrnil žogo od svojega gola, se je vrgel na tla, pri tem pa ga je napadalec nasprotnega moštva tako nesrečno sunil z nogo v grlo, da je Lebidois obležal nezavesten. Odnese ga v garderobo, kjer je kmalu umrl.

Na igrišču se je med tem tekma nadaljevala. Irontja usode je hotela, da je bil že po par minutah težko ranjen nogometaš Pollitz, ki je bil zakrivil Lebidoisovo nesrečo. Z zlomljeno nogo so ga odnesli z igrišča. Publika je kljub temu zahtevala, naj se tekma nadaljuje. Sele, ko so ji povedali, da je Lebidois podlegel poškodb, se je počasi odstranila, pri tem pa so se še stekli pristaši obeh klubov.

O pravi nogometni bitki poročajo zdaj tudi iz Budimpešte. V predmestju Soroksar se je vršila v nedeljo tekma med domačim in nekim budimpeštanskim klubom. Domačini so bili poraženi. To je soroksarsko prebivalstvo tako razburilo, da se je zbrala zvečer cela armada, ki je s palicami in kamenjem navahnila na budimpeštansko moštvo in izletnike, ki so prišli z njimi iz Budimpešte. Nastala je pravcata bitka, v kateri je bilo nad 50 oseb ranjenih, med njimi dva budimpeštana zelo nevarno.

× Zračni promet Berlin-Praga-Dunaj. Včeraj popoldne je bil odprt redni zračni promet na progi Berlin-Praga-Dunaj. Prvi redni aeroplan so na letališču v Aspernu pri Dunaju slesovno sprejeli predstavnik avstrijske vlade, časopisja in industrije. Zbrala se je tudi ogromna množica dunajskega in okoliškega prebivalstva. Proti met na novi liniji oskrbujejo trije motorni

zračni orjaki, ki so izredno komfortno opremljeni in imajo celo spalne kabine. V vsakem je prostora za 10 do 12 potnikov.

Najdražje znamke

Koncem leta 1925 so inozemski listi poročali, da so na Dunaju našli filatelistično zbirko takozvanega žoltega Merkura. Filatelisti so smatrali to vest za običajno filatelistično raco. Srečni lastnik dragocenih znamk je bil vpokojeni ravnatelj neke dunajske meščanske šole, ki je prodal znamke dunajskemu filatelistu Friedlu za 7000 šilingov. Kmalu so ga opozorili, da so znamke vredne neprimerno več in zato je zahteval, naj mu jih Friedl vrne. V zadevo so morale končno poseči oblasti in Friedl je doplačal še 25.000 šilingov.

Friedl je skušal prodati blok z 12 znamkami najprej znanemu filatelistu, dunajskemu Rotschildu, ki ga pa ni hotel kupiti. Zato se je nekoliko razočarano lastnik dragocenega bloka zatekel k bogatim Američanom. Lanske jeseni se je vršila v Newyorku filatelistična razstava in to priliko je porabil Friedl, da proda svojo rariteto. Razstavil je blok, toda prodati ga ni mogel, ker je zahteval zanj 15.000 dolarjev. Po drugem neuspehu je bil pripravljen prodati znamke v Evropi po nižji ceni in sicer na javni dražbi.

Te dni je pa kupil dragocene znamke. A. Caspary iz Newyorka za 33.000 zlatih mark ali okrog 430.000 Din. To je v zadnjih desetletjih najvišja kupna cena za stare znamke v Evropi. Kupec je znani ameriški filatelista, ki je dobil na newyorški razstavi prvo nagrado. Razum filatelistične vrednosti je mikala Američane dunajska redkost tudi zato, ker so bila pisma, na katerih so bile nalepljene te znamke, naslovljena na cesarja Ferdinanda.

Darujmo za spomenik kralja Petra Osvoboditelja!

Okoli 20 hl vina

se odda v prodajo. Gostilničarji, ki žele vino razprodati, naj se zgledajo v Spodnji Šiški, Jernejeva cesta 8, pritličje. 642

Perfektna sobarica,

ki je bila v dobrih hišah in ima dobra sprave — se išče za nastop s 1. aprilom. Ponudbe na: Mira pl. Deutsch, Zagreb, Trg »N« br. 2/III. 674

Šiviljo

sprejemam na stanovanje in ev. tudi na hrano na prometnem kraju v Rožni dolini. Soba je lepa in zračna; električna razsvetljava. — Ponudbe pod »Bodočnost/678« na upravo »Slov. Narodov«.

Najboljše in najcenejše čevlje

kupite pri A. Gorše, Stari trg št. 15. 42/L

Ad št. 6991/27 ref. IX.

RAZPIS.

Mestni magistrat ljubljanski razpisuje oddajo

pleskarskih del v mestni klavnici

Pravilno opremljene ponudbe je vložiti najpozneje do **28. marca 1927 opoludne** pri mestnem gradbenem uradu, Šolski dvor 2/II.

Razpis in drugi razpisni pripomočki se dobe v imenovanem uradu od 23. marca dalje v uradnih urah.

Mestni magistrat ljubljanski, 21. marca 1927

Globoko potrti naznanjamo, da nam je neizprosna usoda dne 21. t. m. ponoči nenadoma ugrabila iz našega rodbinskega kroga našo vroče ljubljeno, skrbno in blago soprogo, mamico, staro mamico, sestro in taščo, gospo

Minko Jelačin roj. Traun

soprogo veletrgovca in posestnika

Celo svoje življenje je posvetila v srčni skrbi in ljubezni blagru svoje rodbine. V polnem zaupanju v Boga je odšla na boljši svet po plačilo za vse neštete dobrote, ki nam jih je v svojem življenju delila. V naših srcih ji ohranimo trajno hvaležnost in spoštovanje.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v sredo 23. t. m. ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti, Emonska cesta 2, na pokopališče k Sv. Križu.

Maša zadušnica bo darovana v četrtek, 24. t. m. ob 9. uri zjutraj v farni cerkvi v Trnovem.

LJUBLJANA, dne 22. marca 1927.

Ivan Jelačin, soprog.

Ivo, Minka, Elca, Mirko, Milo, otroci.

Hanuš Krofta, zet.

Clari Jelačin, sinaha.

Vlasta, Miloš, Tuši, Risto, Eva, vnuki.

Ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

Zastopstvo i engros-prodaja:

„TEBIN“

Zagreb,

Preradovičeva 18.

Tel. 27—04.

Sobo

15 minut od glavne pošte oddaljeno, zračno, električna razsvetljava — takoj oddam go-spodu ali gospodični; event. tudi s hrano. — Ponudbe pod »Zračna/695« na upravo »Slov. Narodov«.

Enodružinsko hišico

z lokalom na prometnem kraju v mestu ali na periferiji mesta kupim takoj. Cena do 70.000 dinarjev. Ponudbe pod »Enodružinska/696« na upravo »Slov. Narodov«.

Železnato vino

iz lekarne dr. G. Piccoli Ljubljana, Dunajska cesta št. 6 krepča malokrvne, nervozne, oslabele odrasle in otroke. — Naročila se točno izvršujejo.

Zahvala

V naši težki boleti, vsled izgube srčno ljubljene soproge in nenačimostne predbore mamice, gospe

Marije Hauptman roj. Kunčič

sino prejeli mnogo dokazov iskrenega sočutja, kar nam lajša našo neizmerno žalost. Za vso tolažbo izrekamo našo iskreno zahvalo vsem prijateljem in znancem.

Posebno se zahvaljujemo društvu »SOKOL« Jesenice in tega godbi za lepe žalostinke, bratškemu društvu »Sokol« Javornik-Koroška Bela, Zadrugi obrtnikov za krasen venec, dalje č. duhovščini in vsem ostalim, ki so preljubljeno ranjko spremili v tako častnem in obilem številu na njeni zadnji poti.

Jesenice, dne 21. marca 1927.

Albin Hauptman, soprog in otroci.

Spominjajte se Tabora!